

ПИТАННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

На сучасному етапі розвитку фінансової системи відбуваються значні зміни у процесі реформування податкової та бюджетної систем. Питання фінансової відповідальності, як складової існування транспорту, є важливими для забезпечення дієздатності норм права. Правовий аналіз адміністративного та фінансового законодавства дає змогу виділити спільні для даних видів юридичної відповідальності ознаки, зокрема: публічний характер, нерівність сторін, спрощена процедура накладання стягнення та ін. Такий підхід дозволяє виокремити загальні відмінні риси, що дозволяють говорити про самотійність двох видів публічної відповідальності, зокрема:

1. Загальною підставою виникнення публічної відповідальності є правопорушення. Фінансово-правова відповідальність виникає в результаті фінансового правопорушення, адміністративна ж – у результаті адміністративного проступку.

2. Суб'єктами адміністративної відповідальності можуть бути лише фізичні особи, що підтверджується нормами Кодексу про адміністративні правопорушення, а суб'єктами фінансово-правової відповідальності можуть бути як фізичні, так і юридичні особи. Така теоретична основа важлива при застосуванні законодавства транспортними організаціями при взаємовідносинах з державними фінансовими органами.

3. Метою адміністративної відповідальності є перш за все припинення (попередження) і покарання, а не відновлення порушених прав. Для застосування заходів примусу і відновлення порушеної майнової сфери, примусового відновлення сторона повинна звернутися до суду. Саме внаслідок того, що дана відповідальність за порушення майнової сфери носить цивільно-правовий характер, в особи є не обов'язок, а право звернутись до суду. Таке співвідношення є важливим при застосуванні норм щодо відповідальності на транспорті.

4. Фінансові правовідносини через свою власно-майнову природу мають майновий характер, тому правопорушення в даній сфері завжди завдають певної шкоди державі і всьому суспільству в цілому. Відновлення порушеної сфери здійснюється за допомогою спеціальних фінансово-правових санкцій. Через майновий характер фінансових правовідносин у конструкції фінансової відповідальності переважають санкції, пов'язані з

позбавленням господарюючого суб'єкту майнового характеру. Тоді як в адміністративній відповідальності, істотне місце займають обмеження особистого характеру [1, с. 69].

5. Фінансово-правова відповідальність відрізняється від адміністративної за метою, оскільки у адміністративній відповідальності відсутня право відновлювальна та провозобов'язальна мета.

У регулюванні фінансових правовідносин бере участь не тільки метод владних приписів. В окремих різновидах даних відносин можна побачити присутність й інших методів правового регулювання. Прийняття того чи іншого галузевого закону, втому числі й кодифікованого, саме по собі не спричиняє виникнення різновиду адміністративної відповідальності, а використання термінів «фінансово-правова відповідальність», «податкова відповідальність» у галузевому законодавстві лише сприяє розмиттю поняття «адміністративна відповідальність» як правового інституту [6, с. 265, 12, с. 428.]. Зазначене теоретичне обґрунтування слід використовувати практикуючим юристам транспортних організацій при застосуванні норм права. Суперечливість думок вчених, що визначають адміністративну природу фінансово-правової відповідальності, очевидна. Виходить, що сама норма носить фінансово-правовий характер, є частиною фінансового права, а відповідальність за її порушення (яка і передбачена цією нормою) є адміністративною. Не можна погодитися з думкою Ю. Колесніченка [10, с. 59]. З однієї сторони, він визначає штраф як міру адміністративної відповідальності, а з іншої – як податкову санкцію, але конкретна міра відповідальності не може носити подвійний характер. Вона не може відноситися одночасно до двох галузей права.

Застосування фінансово-правової відповідальності до фізичних та юридичних осіб дозволяє відмежувати (поряд з іншим) фінансово-правову від адміністративної відповідальності, що носить характер «особистої (персональної) відповідальності» посадових осіб і громадян-підприємців [11, с. 133]. Останні теоретичні розробки вчених в галузі адміністративного права часто-густо підтримують такий погляд [12, с. 430]. Саме останнє розуміння та поняття фінансової санкції є важливим при вирішенні правовідносин, що виникають у транспортних організацій. Однією з відмінностей фінансово-правової відповідальності від адміністративної є різні обсяги грошових сум [1, с. 77].

Отже, фінансово-правова відповідальність – це міра державного осуду, яка виявляється у нормативному та забезпеченому державним примусом у фінансовому праві обов'язку суб'єкта фінансового правопорушення зазнавати заходів державного примусу у вигляді фінансових санкцій (штраф,

пеня, припинення бюджетного фінансування) за вчинене ним правопорушення у сфері публічної фінансової діяльності. [1, с. 116].

На нашу думку, напрям наукових спорів необхідно спрямувати у площину пошуків найбільш ефективної моделі правового регулювання суспільних відносин, яка б збалансовувала публічні та приватні інтереси суб'єктів транспортних відносин, зокрема. Виявлення найбільш ефективного правового впливу на порушників фінансової дисципліни на транспорті та застосування заходів юридичної відповідальності різних галузей права, класифікація їх стане необхідною діяльністю, що буде у нагоді юридичних осіб транспортної сфери.

Література

1. Іванський А. Й. Фінансово-правова відповідальність: теоретичний аналіз: монографія / А. Й. Іванський. – О.: Юридична література, 2008. – 504 с.
2. Кучеров И. И. Налоговый контроль и ответственность за нарушение законодательства о налогах и сборах / И. И. Кучеров, О. Ю. Судаков, И. А. Орешкин; под ред. И. И. Кучерова. – М.: АО «Центр ЮрИнфоР», 2001. – 256 с.
3. Нагребельний В. П. Фінансове право України. Загальна частина / В. П. Нагребельний, В. Д. Чернадчук, В. В. Сухонос. – Суми: Університетська книга, 2004. – 320 с.
4. Коментар до законодавства про фінансово-правові санкції / авт. коментар Е. С. Дмитренко. – К: Юрінком Інтер, 2007. – 416 с.
5. Адміністративне право України. Академічний курс: у 2 т. / В. Б. Авер'янов (голова редкол.) та ін. – К.: Юридична думка, 2004. – 584 с.

УДК 343.341: 347.822.4 (043.2)

Юринець Ю. Л., к.ю.н.,
Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

БОРОТЬБА З ТЕРОРИЗМОМ НА АВІАЦІЙНОМУ ТРАНСПОРТІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОНВЕНЦІЙ ЩОДО ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ

Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII ратифікована Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію). Отже, імплементація положень цієї Угоди буде одним з важливих напрямів діяльності України.

Згідно ст. 13 Угоди про асоціацію, сторони домовились співробітничати на двосторонньому, регіональному та міжнародному рівнях з метою